

QUÆSTIONES RHETORICÆ,

TROPORUM ET FIGURARUM
DOCTRINAM CONCER-
NENTES.

Quas

12

*Benevolo Ampliss. Fac. Philosophicæ
consensu,*

In Regiâ Academiâ Aboënsi,

SUB PRÆSIDIO

V. C.

M. MARTINI MILTOPÆI,
Eloq. Prof. Publ.

Candida eruditorum censura

In Auditorio Max.

Modestè offert & exhibet

JOHANNES JOH Q S N N
O Bothniensis,

Ad diem Martij, Anni clo lcc lxxix.

ABOÆ,

Excusæ apud Perr. Hanson. A. Typogr.

M. P. Gabriel Pelvanus

Perquam Reverendo & Clarissimo

V I R O,

DN. M. OLAO Bratt/ Ecclesiae Dei
in Wasa Pastori meritissimo, Mecanati
& Promotori meo devota animi obser-
vantia devenerando :

DN. ALBERTO Gierden/ Redi-
tuum exactori Regio in Bothnia Orientali,
Patri, filiali obsequio colendo :

DN. JACOBO Rosß/ Consuli Wasen-
sium attentissimo, & summâ animi vene-
ratione prosequendo :

DN. WILHELMO Rosß/ Consuli
ipidem Neocarleburgensi æquissimo, Pro-
motori meo propensissimo :

DN. JOACHIMO Wergentini/
in urbe Aboensi Negotiatori primario,
Benefactori multis nominibus hono-
rando :

DN. HERMANNO Rosß/ Nego-
tiatori ac Senatori Wasensi spectatissimo,
ac obsequioso cultu amplectendo :

*Exercitium hoc Rhetoricum
do ac dedesco,*

JOHANNES J. Edm
O-Bohm.

Maximam benè dicendi artem
adferre utilitatem omni vitæ
generi, non solum eruditi ostendunt,
sed quotidiana etiam experientia lu-
culentè testatur & comprobat. Unde
mirari soleo, quid illis in mentem
veniat, qui illam susque deque habent.
Absque hac enim Theologus, verbum
Dei auditores suos docere, aliq̄q̄ viam
salutis monstrare non ritè potest.
Nec Politicus animi sensa & negotia
publica expedire absq̄ hac arte valet.
Imo nec illi qui castra sequuntur, sive
duces sive milites, arte dicendi sine
magno incommodo carebunt. Solem
itaq̄ mundo demseris si hoc humanæ
societatis præsidium è medio sustuleris.
Quis itaque est qui eam non amet,
colat, eique discendæ omnem operam
impendat? Hujus cum non minimam
partem contineat præsens materia,

itaque eam Vestris clarissimis nominibus dedicare non dubitavi, utpote qui hanc quotidie, Promotores benignissimi, exercetis, atq; hujus artis cultores maximi facitis. Hoc itaq; exercitium sereno vultu atque benigno animo, ut soletis, accipite atque me submissum clientulum favore vestro dignemini. Quod si feceritis, non est quod plus solenni votorum formula poscam. Ego vicissim studia & officia quaecunque à me expectari possunt, vobis fore paratissima atque promptissima sine loci aut temporis exceptione promitto atque spondeo:

Vest:™ Nom: Clarissimorum

Officiosus cultor

JOH. J. LÖNN.

Esa. 28. *Manda, remanda, expecta re-
expecta. &c.*

13. Hypallage est quo rerum structuræq;
ordo invertitur. ut, *dare classibus austris*,
id est, austris classes.

CAP. VIII.

DE AFFECTIONIBUS TRO- PORUM.

Quæst. 1. *An Tropus habeat affe-
ctiones & quanam illæ sint?*

Communes troporum affectiones, distin-
ctas eorū species constituere non possunt.
Atqui Catachresis, hyperbole & allegoria
sunt communes affectiones: Catachresis enim
non tantum est Synecdoches sed & Metono-
miæ, &c. Allegoria non tantum est Me-
taphoræ affectio, sed & Metonymiæ, Ironiæ
& Synecdoches: hyperbole non tantum affi-
cit Metaphoram, sed etiam Metonymiam &
Synecochen: Ergò distinctas Troporum pec-
ies non constituunt. Quicquid ergo non est
de Tropi essentia, id est ejus accidens sive pro-
prietas & affectio: sed Catachresis hyper-
bole & Allegoria non sunt de Tropi essen-
tia, sed communes saltem affectiones: Ergo.

Hic nota I. *ἐμφασιν* à non nullis constitui affectionem Troporum (ut facit Vollius & Timplerus) quæ est cum vocabulum adhibitum singularem habet vim. E. g. Invadunt urbem somno vinoque *Sepultam*. Significantius est *Sepultam*, quam *oppressam*. sed in voce *sepulta* est *Metaphora hyperbolica*. Ita in illo Ter. Adelp. a. 3. s. 3. *Tu quantus, quantus nil nisi sapientia es.* *sapientiam* vocat per Emphasin, sed est *Ironia hyperbolica*: si sine Ironia diceretur, tunc est *Metonymia hyperbolica*.

2. Nota non nullos inter affectiones Troporum referre etiam *Metalepsin*, illam videlicet quando in una voce plures concurrunt Tropi E. g. *Post aliquot mea regna videns mirabor aristas.* ubi per *aristas* intell. segetes, &c. per *Synecd. partis*, per *segetes* ætates per *Meton. subjecti*, per *æstatē συνεκδοχικῶς* annos. Sed usus hujus *μεταλήψεως* cū, rarior sit inter affectiones à plerisque non agnoscitur, sed saltem plures tropi in una voce dicuntur concurrere.

Affectiones Tropi alias dividuntur in *Generales*; æque exigunt:

1. *Ut Tropus sit acutus*

2. *Concinnus.*

3. *Ve-*

3. *Verecundus.*
4. *Ut non sit coactus.*
5. *Ut non sit procul petitus.*
6. *Ut sit perspicuus.*
7. *Ut usus ejus sit moderatus.*

sunt ergò leges observandæ circa Tropos.

Speciales affectiones sunt hæ tres, videlicet *catachresis* vel *durities*, *hyperbole* vel *audacia*, *allegoria* vel *continuatio tropi unius generis* vel *diversorum*.

Qv. 2. *Quid est Catachresis & unde dicta?*

Catachresis est affectio tropi, quæ vocem aliquam licentius & durius à propriâ significatione in alienam deflectit. Unde Ramo *cujuscunque Tropi duritia* dicitur, & Ciceroni ad Brutum ac Fabio l. 8. *κατὰ λέξιν* transfertur abusus. à verbo *καταχειρομαι*, abutor. Itaque & *ἄκυρον* vel *ἄκυρολογία* à Grammaticis dicta est, hoc est *impropria locutio*: *quamquam verò vi hujus notationis omnis tropus possit dici catachresis, hic tamen specialius sumitur, pro tropo duriori & inæqualiori.* E. g.

Levit. 26. 30. *Fragmenta simulacrorum dicuntur cadavera, per Metaphoram duriorē.*

2. Sam. 23. 17 *An sanguinem istorum hominum qui abiverunt pro animabus suis biberem. Aquam quam viri res attulerant, vocat sanguinem eorum, per Metonymiam duriolem.*

Rom. 7. 23. *Video aliam legem in membris meis, rebellantem legi mentis meae & captivantem me legi peccati, quae est in membris meis. Peccatum inhabitans vocatur lex, per metaphoram duriolem.*

Æneid. 4. *Hunc ego si potui tantum sperare dolorem. Et perferre soror potero. Sperare pro timere. Pro Marcello: Gladium vaginam vacuum non vidimus, id est nudum ut habet*

Livius. Ter. in Eunuch. *hunc comedendum & deridendum vobis propino.*

Auson. *Vini cibique abstemius.*

Æn. *Instar montis equum divina Palladis arte edificant.* Metaphora durior Fabio visa.

Hor. l. 4. Od. 4. - - - vel Eurus

Per Siculas equitavit undas. Audax videtur Tralatio.

Æneid. 6. *Ferrei Eumenidum thalami.* pro loco in quo commorantur Eumenides; neque enim Eum nupsērunt.

Virg. Eclog. 6. *Pasiphaen virginem vocat,* per ἀκυρολογία.

NB. etiam ad κατάχρησιν referenda sunt illa cum pro Persona ponitur adjunctum quod non est sed fuit. E.g. Matth. 11. *Cæci vide-*

vident, claudi ambulant, surdi audiunt.
 Rom. 4. *Afferit Paulus Deum justificare im-*
pium, id est, hominem antea impium sed po-
stea conversum. Huc spectant & illa cum
voce consulis, questoris, rectoris, &c. intelli-
gitur homo qui fuit antea consul, questor, &c.

Qv. 3. *Sed quomodo καλάρχησις du-*
rior mollienda est?

Καλάρχησις etsi tropi durities est, tamen
 modum excedere non debet, ergò si durior
 videtur mollienda & quasi corrigenda est,
 præmissâ Epilexi sive castigatione, his & si-
 milibus formulis, *ut ita dicam, ut cum vete-*
ribus loquar, ut hujus vel illius authoris ver-
bis utar. E. g. *Inexplebilis librorum belluo,*
 durior videtur *καλάρχησις*, sed si addas *ut ita*
dicam, belluo, mollior apparet.

Qv. 4. *Quid est hyperbole & un-*
de dicta?

(Dicitur audacia Tropi) est affectio Tropi quâ
 veritas superatur augendo vel minuendo.
 Ab auctore ad Heren. dicitur *exsuperatio,*
 Cic. 3. de Orat. *superlatio,* Fab. 1. 8. *superjectio.*
 dicta à verbo *ὑπερβάλλω* id est *exsupero, ex-*
cedo, inde *ὑπερβολή* *exuperatio, excessus.* E. g.
Candidior Cygno, Ocyor Euro, vermis pro
 ho-

homine, &c. *Melle dulcior. Plus millies.
Testudine tardior.*

Qv. 5. *Quotuplex est hyperbole?*
Duplex

Αυξητικὴ sive augens & *μειωτικὴ* sive
minuens, hoc est *αὐξήσις* & *μείωσις*.
Utroque enim modo medium exceditur, au-
gendo vel minuendo.

Αὐξήσις est hyperbole quâ veritas supera-
tur rei augendæ gratiâ. E. g. Gen. 11. 4.
Exstruamus nobis urbem & turrim cuius caput
(fastigium) *ad calos assurgat.* Gen. 13. *Ponam*
semen tuum quasi pulverem terræ. Exod. 10.
Tenebræ palpabiles. Ps. 107. 20. *De fluctibus*
dicitur: ascendunt ad calos descendunt ad a-
bysso. Matth. 11. *Et tu Capernaum quæ usque*
ad calos exaltata es, usque ad infernos detra-
beris. Matth. 20. *Non relinquetur hic lapis*
super lapidem, qui non destruat. Joh. 21. 25.
Sunt & alta multa quæ fecit Iesus quæ si scri-
berentur, nec ipsum arbitror mundum capere
posse eos qui scribendi essent libros.

2. Sam. 1. 23. *Præ aquilis veloces fuerunt*
Saul & Jonathan & fortiores leonibus.

Scaligerum vocat Imperatorem orbis lite-
rati, Vossius l. 5. Inst. Orat.

Exod. 3. 13. *Dabo vobis terram fluentem lacte & melle.*

Virg. *It clamor cælo. Vix ossibus hærent. De pecude macilenta. Codro pauperior, testudine tardior ;*

Virg. Æneid. 7. de Camilla. *Illæ vel intactæ segetis per summa volaret Gramina, nec teneras cursu læsisset aristas, &c.*

Plaut. *Curate ut splendor clypeo meo sit clarior quam solis radii esse olim cum sudum est solent.*

Plaut. *Cujus tu legiones difflavisti uno spiritu quasi ventus folia.*

Æneid. 8. de Navibus Cleopatæ : *Credas innare revulsas Cycladas.*

Ironiâ hyperbolica : *Si cæcum dicas Argo oculatiorem. Nequitiâ nequior. Aristoteles Deus Philosophorum.*

Μείωσις est hyperbole quâ veritas superatur rei minuendæ & extenuandæ gratiâ : E. g. Gen. 18. 27. *Ecce nunc cuperem alloqui Dominum, tametsi ego sim pulvis & cinis, id est, homo vilissimus.*

Pfal. 22. 7. *At ego sum vermis, ac non vir, id est, homo afflictissimus.*

I. Sam. 24. 15. *Persequeris canem mortuum & pulicem unum.*

Num. 13. *Vidimus viros & eramus sicut locustæ coram eis, id est minimi.*

Pfal. 113. *Ex pulvere exaltare.*

Pindar. οκιάς ὄναρ ἀνθρώπου, id est, homo umbra somnium.

Erratum pro scelere.

Gurges pro mari. Attactus pro pulsatione.

Cic. *Syllanus ager à certissimis hominibus continuatus tantam habet invidiam, ut veri ac fortis tribuni plebis stridorē perferre non possit.*
stridor pro voce.

Qv. 6. *An hyperbolis uti liceat?
 Et an sint mendacia?*

Quamvis ὑπερβολικῶς & verè loqui opponantur, non possunt tamen hyperbolæ damnari, siquidem etiam Scriptura Sacra & Spiritus Dei in scripturis loquens hyperbolis usus est: & Scriptores profani tum Græci tum Latini, prout scripta illorum testantur. *Quamquam vero hyperbola rei veritatem vel auget vel minuunt, non tamen sunt mendacia propriè dicta, quia neque animo Et proposito fallendi dicuntur, neque in illis est inæqualitas orationis Et mentis, quamvis τὸ ῥῆθρον in eis non sit attendendum, sed Ἀγέροναι: & in hoc omnis hyperbole extenditur, ut ad verum mendacio veniat, ut eleganter inquit Senec. lib. 7. de benef. c. 23.*

Qv. 7.

Qv. 7. *Quid est ἀλληγορία & unde dicta?*

Allegoria est affectio Tropi, in quo integra oratio à proprio sensu transfertur in improprium & alienum. Seu est Tropi unius vel plurium continuatio. Seu, est modificatarum vocum continuatio. Vox est composita ex ἄλλο, id est aliud & ἀγορεύειν dicere, quasi dicas diversiloquium. Vox etiam Apost. Paulo Gal. 4. 24. usitata: ubi duabus Abrahami uxoribus Sarâ & Agar ἀλληγορικῶς dicit significari Testamentum Vet. & Nov. αἵτινα εἰσὶν ἀλληγορικὰ. αὗται γὰρ εἰσὶν αἱ δύο Διαθήκαι. &c.

Exempla: Gen. 3. 2. 15. *Et inimicitiam ponam inter te (ὁ Serpens id est diabole per metonymiam vel metaphoram, id est abominabilis homini factus) & inter mulierem (Synecdoche speciei pro genere) & inter Semen tuum)* per Metaphoram intelligitur tota Diabolorum caterva) *& inter semen ejus (per semen mulieris κατ'ἐξοχήν Messias seu filius hominis per Metonymiam intelligitur) ipsum conteret tibi caput* (per caput intelligitur per metaphoram peccatum & mors quasi venenum Diabolicum in serpentis capite, & potentia Diaboli quæ in morte sita erat)

Et tu conteres ei calcaneum, id est non illæsum dimittes

Zach. 3. 10. *In diebus illis, dicit Dominus Zebaoth, vocabit vir amicum suum subter vineam & subter ficum, id est, erit pax in terra.*

Eccles. 12. *Extat allegorica senectutis & mortis descriptio.*

In Cantico Canticorum variæ Allegoriæ Metaphoricæ, de amore inter Christum & Ecclesiam reperiuntur.

Psal. 69. 2. *Serva me Deus quia perveniunt aque usq. ad animam: demergor in canum profundissimum, ubi non est consistendi locus: ingredior profunditates aquarum & fluentum inundans abripit me. Pro doloribus & angoribus patientis Christi.*

Psal. 76. 1. 9. *Nam poculum in manu Jehova & vinum turbidum est plenum mixtione ex quo fudit: verum tamen facies ejus quas expresserint bibent omnes improbi terra.*

Prov. 5. *Bibe aquam de cisterna tua & fluenta de medio putei tui. Fontes tui deriventur foras, in plateis rivi aquarum sint: et autem Dominus earum maneto.*

Matth. 3. 10. *Arbor mala quæ fructus bonos non fert, exciditur & in ignem conjicitur.*

Matth.

Matth. 3: 10. *Cujus ventilabrum in manus ipsius & permundabit aream suam & colliget triticum in horreum suum, paleam autem exuret igne inextinguibili.*

Huc refer parabolas alias in historia Evangelica, quæ nihil aliud sunt quam *Metaphoræ Allegricæ.*

Ter. Eunuch. *Sine Cerere & Libero friget Venus*, h. e. sine cibo & potu, perit voluptas. continuatio Metonymiæ est.

Ecol. 4. *Alter erit tum Tiphus & altera quæ vehet Argo*

*Delectas Heroas: erunt etiam altera bella
Atque verum ad Trojam magnus mittetur
Achilles.*

Per Typhym gubernatorem, per Argo navim per Trojam civitatem, per Achillem viam fortem quemcunque. Synecdoche.

Hor. Od. 12. l. 2. *Contrahes vento nimium secundo Turgida vela*, id est, ne rebus prosperis nimis efferaris,

Cic. pro Roscio. *Non necesse est omnes commemorare Curtios, Marios, deniq; Mamerco, quos jam ætas à prælijs avocabat &c.* h. e. viros fortes.

Plaut. Aulular. *Venit hoc mihi in mentem Megadore te esse hominem divitem, factiosum*

Sum, &c. te bovem esse me asinum, ubi tecum conjunctus siem, ubi unus nequeam ferre pariter, jaceam ego asinus in luto. &c.

Qv. 8. *Quomodo solet Allegoria dividi?*

1. Allegoria est Pura vel Mixta. Pura dicitur quæ merè sententiam modificat. E. g. Plaut. Epid. Act. 1. sc. 1. *Utcunque in alto ventus est ex imo velum vertitur*, id est, prout tempora mutantur ita quoq; animi hominum variant. Ter. *Sine terere & Libero*, &c. Mixta est quæ proprium adjungit ad majorem claritatem. E. g. Cic. lib. 1. Top. *Sed quoniam avidum hominem ad has dicendi epulas recepi; sic excipiam ut reliquiarum sit aliquid potius, quam te hinc patiar non satiatum discedere.* Si dicas *ad has epulas* omissâ voce *dicendi*, erit allegoria pura. Miscentur verò propria, ut melius intelligatur allegoria.

2. Allegoria est *uniformis* vel *multiformis*. *Uniformis* est quæ constat ex tropis unius generis. *Multiformis* est quæ constat ex tropis diversi generis.

3. Allegoria est vel *apertior* vel *obscurior*. *Apertior* est cum sensum habet planum & intellectu facilem.

Obscurior est, quæ sensum habet intellectu difficiliorem: quales sunt *Apologi Æsopici*, *paroemia* seu *proverbia*, *adagia*, *parabola* & *enigmata*.

1. Apologos & fabulas videre est apud Æsopum complures. Definitor Scaligero *narratio ficta* (i. 3. de re poet. c. 84.) *de re quapiam cum attributione πάλῳ ἢ αὐτῷ, vel cum oratione, vel sane eã ad humana commoda aliquid ex eã designetur.* Quales etiam in sacris occurrunt. Jud. 9. *Ubi Jotham apologo Sichemitas reprehendit constituentes sibi regem: Aliquando iuverunt arbores ut crearent sibi regem; dixeruntque oliva regna super nos, &c.*

Ita Nathan propheta Davidem reprehendit apologo 2. Sam. 12. *Duo homines erant in civitate quadam unus dives, alter vero pauper. Diviti erant greges & armenta multa admodum: pauperi autem nihil quicquam nisi agna una parva quam emerat, quam alebat ut ediscaretur secum & cum filiis suis pariter: de frustra panis ejus comedebat & de poculo ejus bibebat, &c.*

Sic Menenius Agrippa plebem Romanam cum in montem Aventinum secesserat, in urbem

hem revocavit narratione apologi de membris humanis adversus stomachum conspirantibus.

Vide & Justinum l. 43. *Canem aliquando pariu gravidam locum à pastore precario petisse, in quo pareret: quo obtento iterum petisse ut sibi educare eodem in loco catulos liceret: ad postremū adultis catulis, fultam domestico praesidio proprietatem loci sibi vendicasse. Non aliter Massilienses qui nunc inquilini videantur, quandoq; dominos regionum futuros. &c.*

2. *Paræmiæ & Proverbia* referuntur ad *Allegoriam obscuriorem*, quæ Erasimus definit *celebre dictum scitâ quapiam novitate insigne*. Ubi notandum proverbia etiam proprio sermone posse constare, quales *ὑπόμνημα* multæ occurrūt inter adagia Erasimi. *Non est igitur omnis paræmia allegorica sed quedam: E.g. Canis regressus ad vomitum & sus lota ad volutabrum cœni. Adversus stimulum ne calcitres.*

3. Ad obscuriorem Allegoriã spectãt *Parabola* quæ in historia Evangelica sunt frequentes.

4. Huc spectant *Ænigmata*. Nam si obscuritas singularis continuato Tropo inest *ἄνυγμα* id dicitur: dictum ab *ἀνίγνωσθαι* quod est *obscurè innuere ac rem involucris tegere*. Notandum tamen non omne ænigma esse

esse allegoriam, quia enigma etiam propriis
vocibus constare potest. E. g.

Eclog. 3. *Dic quibus in terris, & eris mihi
magnus Apollo,*

*Tres pateant cæli spatium non amplius
ulnas.*

Causa vero obscuritatis ænigmatis est,
connexio illorum quæ impossibilia videntur.

E. g. *Illud de glacie; mater me genuit,
eadem modo gignitur ex me.*

Si caput est currit, ventrem conjuge vo-
labit, cum caudâ comedes, & sine ventre bi-
bes: de muscato.

Ausonius Epist. 4. ad Theonem:

Aut adsit interpres tuus

Ænigmatum qui cognitor

Fuit meorum cum tibi,

Cadmî nigellas filias, id est, literas
quas Cadmus intulit Græciæ.

Melonis albam paginam, i. e. papyrû
Niloticâ, nam Nilus olim melo.

Notasq; furvæ sepiæ, i. e. atramētum
quod è sepiæ succo conficiebant.

Cnidiosq; nodos prodidit, id est, ca-
lamos scriptorios & quibus Cni-
dii cæteris præstabant.

Et illud Diomedis: *Vidi carnem humanam
ossibus ludentem in campo ligneo, ubi erat
mare*

mare concretum, id est tesserarium in alveolo tesserarum jacentem, adstante proximè salino.

NB. Ænigmata non tam habere locum in Orationibus publicis, ne oratio fiat obscura, quam in Epistolis; quemadmodum Cicero etiam in Epist. ad Atticum testatur se quædam allegorijis obscurasse.

NB. Vossius negat continuationem Ironiæ posse dici allegoriam: rationem dat: quia si illud ἄλλο tam laxè usurpetur, omnis ironia etiam quæ continuata non est allegoria erit. Quare illud ἄλλο restringi debet ad aliud simile vel saltem conjunctum aut amicè conspirans cum eo quod dicitur, ut in tribus primis tropis fit: non item ad quiddam inimicum ac repugnans, qualia commutat Ironia. P. Ramus tamen probat

Allegoriam ironicam esse ubi multæ Ironiæ conjunctæ sunt, ut in illo Cic. in Clod. *integritas tua te purgavit mihi Crede, pudor eripuit, vita antea Æta servavit.* Ram. p. 152. Sc. Rhet.

Templerus etiam allegoriam Ionicam agnoscit. v. g. *Heus bone vir curasti probe.* Eneid 4. *Egregiã verò laudẽ & spolia ampla refertis, &c.* CANONES.

1. *Allegoria non sit nimis crebra.*
2. *In allegoria ex quo rerum genere ceperis, in eodem desinas.*
3. *Allegoriæ Metaphorarum sunt frequentissime.*

CAP. IX.

DE SCHEMATOLOGIA,
SEU DE FIGURIS RHE-
TORUM.

Qvæst. I. *In quo, secundò Oratio-
nis dignitas consistit?*

R. In Schematibus seu figuris.

Qv. 2. *Quid sit figura & unde
dicta?*

Figura Latinis, Græcis *ῥήματα*, significat habitum propriè, vestitum & ornatum corporis, per similitudinem autem ad habitū ornatumq; orationis traducta est; Cic. in Bruto. *Suntque orationis quasi formæ & lumina, quæ Græci ῥήματα appellant, ut est in Oratore.* Et in Bruto: *ῥήματα enim quæ vocant Græci, ea maximè ornant oratorem: eaque non tam in verbis pingendis habent pondus, quam in illuminandis sententiis.* Figura est elocutio, qua orationis habitus à rectâ & simplici consuetudine mutatur. *ῥήματα* est à *ῥέω*, habeo. Ramus lib. 5. definit: *Figuram elocutionem in conjunctis verbis, quâ mutatur habitus orationis.* Fabius lib. 9. c. definit

H

figu-

Figuram, conformationē quindā orationis, & motam à communi & primum se offerente ratione. Vel figura est forma orationis, quā hęc alio quopiam modo quam inversione significationis à vulgari consuetudine immutatur in meliorem.

NB. Cicero, quod sciam, non utitur figura vocabulo in hoc sensus, sed posteriores Rhetores. Vocantur aliās orationis formæ, & per Metaph. orationis pigmenta, luminaria, flores, stelle.

NB. Cic. in verborum & sententiarum exornationem dividit, lib. 4. ad Heren.

Qv. 3. Quotuplex est Figura Rhetorica?

Duplex: τῆς λέξεως & Διανοίας, Dictionis & sententiæ: prout illas dividit etiam Fabius, Fabius lib. 9. c. 1. Quare si ut omnem orationem, ita figuris quoque versari necesse est in sensu & in verbis. Ut verò natura prius est concipere animo res quam enunciare: ita de his figuris ante loquendum est, quæ ad mentem pertinent.

Figura dictionis agit de dictionibus quibusdam in sententia, ideoque tamquam simplicior & natura prior est figuris sententiæ, tamquam compositis.

Figura

Figura dictionis ad materiam ac veluti corpus orationis pertinent: *Figura sententiae* vero ad formam quasi & animam. Prioribus illis, ut ait Vossius, magis propriè *schematis* nomen competit, quatenus habitum notat, qui propriè corporis est: at figuris *Ἀεικίας* magis convenit, quae gestum schema interdum significat.

Qv. 4. *Quid est figura dictionis?*

Figura dictionis est, quae oratio dictionibus aptè figuratur, vel certo ordine repetitis vel sono sibi concinnè respondentibus, emphasis & ornatus gratiâ. *Differentiam Schematum* verborum vel figurarum dictionis & sententiae ostendit Cic. lib. 3. de Orat. h. v. *Sed inter conformationem verborum & sententiarum hoc interest, quod verborum tollitur, si verba mutantur: sententiarum permanet, quibuscumq; verbis uti velis.*

Qv. 5. *Quot sunt Figurae dictionis & quomodo dividenda?*

Cicero in Topicis genera Figurarum arte certâ describi posse desperavit: ait enim rem infinitiorem, nec esse vitiosum, si quid in earum partitione praetermittatur. Lib. 3. de Orat. 43, *Verborum figuris efficit, in*

Oratore tantum septendecim; adeoque sibi non constat. Fabius etiam quemadmodum in Troporum ita etiam in figurarū numero fallitur, quem in *Sch. Rhet. Rami* refutatū vide. Sed figuræ Orat. licet variæ sint, infinitæ tamen non sunt, ut ad certa capita & differentias revocari non possint. *Cassinus* l. 7. de *Eloq. div. & human*, ex antiquis rhetoribus ordine Alphab. recenset Figuras ferè ultra ducentas & decem; sed confundit ille magno discentiū incommodo, figuras Grammaticas, tropos, & diversâ troporum nomina, cum Figuris dictionum, sententiæ & amplificatiōnum, adeo ut illo figurarum ordine, nihil sit inordinatius.

Vulgò verò Figuras dictionis DECEM constituunt, cujus divisionis auctor est Ram. l. 17. Sch. Rhet. his verbis: est enim Figura verbi in repetitione similium, aut leviter dissimiliū:

Similium *continua*, EPIZEUXIS, ANADIPLOSI, CLIMAX: *disjuncta in eodem loco*, ut ANAPHORA, EPISTROPHE, SYMPOCE: *in diverso*, ut, EPANADOS, EPANALEPSIS: Dissimilium, ut, PARANOMASIA, & POLYPTOTON.

Differt Epizeuxis ab Anadiplosi & climace, quia in illa est repetitio continua in eadem sententia: in his verò est repetitio continua in diversis sententijs.

Differt ab Anaphora, Epistrophe Symploce, Epanalepsi & Epanado, quia in his est repetitio disjuncta in diversis scil. locis, ita ut aliquid intercedat, sive in diversis sententijs.

NB. Quia in singulis his figuris dictionis vocum fit repetitio, communi nomine nihil aliud sunt quam repetitio, quæ generatim à quibusdam definitur, *varia ejusdem vocis vel emphasis vel ornatus causa resumptio.*

NB Schemata λέξεσ. Scaliger ad quatuor classes revocat: ita ut verba vel ratione essentiali, vel quantitatis vel qualitatis vel situs figurentur, vid. Vossius si placet.

Qv. 6. Quæ sunt ergò singularum dictionis figurarum definitiones & quomodo ijs utendum?

I. EPIZEUXIS (ab ἐπιζεύωμι, id est, subjungo, quasi subjunctio nominis, Cic 3. de Orat. geminationem verborum vocat.) Est cum idem sonus vel Syllabæ alicujus vel dictionis unius pluriumve in eadem sententiâ repetitur.

Ponitur Epizeuxis primo loco quia simplicior est repetitio & continua ejusdem soni. E. g. Ubi sonus Syllabæ repetitur.

De respons. Harusp. *Hic P. Scipio natus mihi videtur ad interitum, exitiumque Carthagini, qui illam à multis imperato-*

ribus (oblectam, oppugnatam, labefactatam, penè captam) aliquando quasi fatali eventu solas evertit.

Cic. pro Roscio, *Estne quisquam qui tibi purior, prudentior, humanior, officiosior, liberalior videatur.*

In sequentibus Ex. voces iterantur :
Exod 34. 6 *Jehova, Jehova, Deus misericors & clemens.*

Psal. 22. 2. *Eli, Eli, Deus mi, Deus mi, quare me dereliquisti?*

Eiai. 6. 3. *Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Zebaoth.*

2. Samuel. 18. 33. *Et conturbatus est rex & ascendit super canaculum portæ & flevit & sic dicebat cundo: Fili mi Absolom, fili mi Absolom, utinam ego mortuus essem pro te, Absolom fili mi, fili mi.*

Match. 23 *Ierusalem, Ierusalem.*

Ver. 7. *Crux, crux inquã infelici & misero.*

Ter. Andr. *ô Mysis Mysis.*

Pro Mil. *Occidi, occidi non Sp. Melium &c.*

Hor. *ô Cives, cives, quærenda pecunia &c.*

Pro. reg. Dej. *Ignosce, ignosce Caesar.*

Eclog. 5. *Ipsa sonant arbuta Deus, Deus ille Menalca.*

Ec. *Ab Coridon, Coridon &c.*

Interdum parenthesis, interponitur, & tam-

tamquam parenthesis non sit, geminatio illa continuatur. Hof. 2. 21 *Exaudiam, dicit Jehova, exaudiam celos.*

Pro Marc. *Totum hoc* (quantumcunque est) *totum est inquam tuum.*

NB. Interdum Epizeuxis voculâ aliquâ vel parenthesis interfecatur.

Sen. Medea: *parta jam, parta ultio est.*
U S U S.

Utimur Epizeuxi, ut inquit Fabius l. 9 c. 3. *Vel amplificandi gratiâ, vel emphasis unde & iteratio ista cum impetu profertur.*

II ANADIPLOSIS (ab ἀναδιπλώω. i. e. reduplico, unde lat. sonat reduplicatio) est quando eadem vox repetitur in fine præcedentis & principio sequentis sententiæ vel partis etiam ejus. E. g.

Psal. 124. 1. *Levo oculos meos ad montes, unde venit auxilium meum, v. 2. auxilium meum à Domino, qui fecit cælum & terram.*

Psal. 98. 4. *Jubilate Domino omnis terrâ, vociferate & dicite præconia & canite: v. 5. Canite Domino in cithara; in cithara & voce cantus.*

Rom. 9. 10. *Gentes apprehenderunt Justitiam: justitiam autem eam qua est ex fide.*

Phil. 2. 8. *Factus Christus obediens patri usque ad mortem; mortem autem crucis.*

Catil. 1 *Hic tamen vivit; vivit? imo vero etiam in senatum venit.*

Item. *Quamdiu quisquam te defendere audeat vires, & vires ita ut nunc vivis.*

Virg. *Pierides vos hac facietis maxima Gallo, Gallo cuius amor tantum mihi crescit in horas.*

Eclog. 8. 6. *Addit se sociam timidè que supervenit Ægle, Ægle Naxidum pulcherrima.*

Eclog. *Crudelis mater magis an puer improbus ille, improbus ille puer, &c.*

U S U S.

Figura hæc non tantum svavitatem habet, sed etiam emphasin.

III. CLIMAX (Lat. scala, gradus vel gradatio) est anadiplosis pluribus gradibus ita continuata, ut antecedentis sententiæ ultimum sive verbum, sive membrum in principio sequentis sæpius repetatur. Est ergò affinis Soriti, sed in eo differt, quod neque in conclusione principium, neque subjectum primæ propositionis, cum predicato ultima conjungit.

E. g. Hof. 2, 21. *Tum exaudiam cælos, & ipsi (cæli) exaudient terram. : & terra exaudiet*

audiet frumentum & mustum & oleum: & ista exaudient Israel. Israel, hoc est piorum cœtus, quasi inclamat, id est, expectat triticum, mustum & oleum. & hæc quasi inclamant terram, ut succum accipiant. Et terra quasi invocat cœlum, calorem, pluviam, imbres, ventos & influentias: Et cœlum quasi invocat Deum, causam omnium summam, quo volente & puniente cœli fiunt quasi ænei & terra instar ferri. Deut. 28. 23. Rursus exaudit Deus hominibus propitius factus cœlum, & cœlum exaudit terram dando pluviam, & terra exaudit triticum: & hæc exaudiunt Israel, hoc est, votis piorum respondent.

Joh. 1. v. 1. *In principio erat verbum, & verbum erat apud Deum, & Deus erat verbum.*

Rom 8. v. 29. *Quos Deus præscivit eos & prædestinavit, &c.*

1. Cor. 11. 3. *Caput mulieris vir, viri Christus, Christi autem Deus.*

Ad Herenn. *Nam quæ reliqua libertatis spes manet, si illis quod libet licet & quod licet possunt, & quod possunt audent: & quod audent faciunt & quod faciunt, vobis molestum est.*

Pro Milon. *Nec vero se populo solum, sed*

Senatui commisit: Nec Senatui modo, sed etiam publicis praesidiis & armis: neq; his tantum, sed ejus potestati cui senatus totam rempubl. commisit.

Pro Her. l. 4. In Africano industria virtutem, virtus gloriam, gloria annulos comparavit. vide pl.

Ovid. 3. Fast. Mars videt hanc, visamq; cupit, potiturque cupitâ.

Eclog. 2. Torva leana lupum sequitur, lupus ipse capellam, Florentem cythisum sequitur lasciva capella.

Ubi transpositio vocis *capella*, disjunctionem aliquam sonorum parit.

U S U S.

Ad Her. l. 4. Habet in se quendam leporem superioris cujusque crebra repetitio verbi, quæ propria est hujus exornationis.

Fab. l. 9. c. 3. Climax apertiolem habet artem & magis affectatam, ideo varior esse debet: nec ferè nisi res ipsa habeant successioem aut gradus.

IV. ANAPHORA (ab ἀναφέρω, i. e. refero, unde Lat. relatio dicta) est, qua sonus idem vel dictio eadem (vel plures) iteratur in principio clausularum. E. g.

SONUS ITERATUR in his: Tandem vexari rempublicam, contemni majestatem pop. Rom. deludi vosmet ipsos à tribuno plebis patiemini,

Agr. 1. *Solicitam* mihi civitatem suspicione, *suspensam* metu, *perturbatam* vestris legibus & concionibus & seditionibus tradidistis:

DICTIO ITERATUR: Psal. 117 *Dextra* Jehovæ facit fortitudinem. *Dextra* Jehovæ facit excelsa, *dextra* Jehovæ facit fortia.

Crebra est in Script. S. hæc figura.

Psal. 3. *Jehova* quam multi sunt hostes mei, quam multi insurgunt contra me; quam multi dicunt de anima meâ, non est ulla salus isti.

Psal. 148. *Laudate Deum de cælis: Laudate eum* in excelsis; *Laudate eum* omnes angeli ejus; *Laudate eum* omnis exercitus ejus. *Laudate eum* sol & luna: *Laudate eum* omnes stellæ lucidæ. *Laudate eum* cæli cælorum & aquæ quæ supra cælos sunt, &c.

Psal. 29. *Vox Domini* super aquas, *vox Domini* in virtute, *vox Domini* in magnificentia. *Vox Domini* confringentis cedros.

Rom. 2. *Qui doces alium* teipsum non doces? *Qui prædicas* non furandum, furaris? *Qui dicis* non adulterandum, adulterium committis. *Qui execraris simulacra*, sacrilegium

gium admittis. *Qui de lege gloriaris, per legis transgressionem Deum dehonestas.*

Cic. 1. Catil. *Nihilne nocturnum præsidium palatii, nihil urbis vigiliæ, nihil timor populi, nihil consensus bonorum civium, nihil hic munitissimus habendi senatus locus, nihil horum ora vultusque moverunt.*

Pro Cluent. *Legum ministri magistratus: legum interpretes iudices: legum denique servi sumus, ut liberi esse possimus.*

Cic. pro Amer. *Accusant ij, qui infortunatas hujus invaserunt: causam dicit is, cui nihil præter calamitatem reliquerunt. Accusant ij, quibus occidi patrem Sexti Rosci bono fuit: causam dicit is, cui non modo luctum mors patris attulit, verum etiam egestatem. Accusant ij, qui hunc ipsum summè jugulare cupierunt: causam dicit is, qui etiam ad hoc iudicium cum præsidio venit, ne hic ibidem ante oculos vestros trucidaretur. Denique accusant ij, quos populus poscit: causam dicit is, qui unus relictus, ex nefaria illorum cæde restat.*

Est hic gemina anaphora, κατ' ἀντίθεσιν.

Ita eleganter duplicatur anaphora.

Virg. *Te dulcis conjux, te solo in littore secum, Te veniente die, te decedente canebat.*

Eclog. *Pan primus calamos cerâ conjungere plures instituit; Pan curat oves, &c.*

Propert. l. 2. *Vino* forma perit, *vino* corrumpitur ætas :

Vino sæpè suum nescit amica virum.

Idem l. 3. *Auro* pulsa fides, *auro* venalia jura;
Aurum lex sequitur, mox sine lege pudor.

Æneid. 1. *Tu* mihi quodcunque hoc regni,
tu scepra Jovemque concilias, *tu* das epulis
accumbere divum.

NB. Anaphoræ solet subici PolySyndeton, hoc est; ejusdem conjunctionis repetitio vel copularum abundantia : ut somnus & vinum & epulæ & scorta & balnea corpora atq; animos enervant. Liv. l. 8. Decad. 3.

Et Asyndeton, quæ est conjunctionis copulat. intermissio. ut Cic. Catil. 2. *Abijt, excessit, erupit, evasit,* Cic. pro Arch. hæc studia adolescentiam *alunt,* &c. Sed hæc ab alijs figuræ Grammaticæ vocantur, quamvis eò de ijs Rhetor agere possit, ut cognoscat usum illarum, videlicet : *Polesyndeton* facere orationem ampliolem & diversa melius oculis subjicere. *Asyndeton* vero ut concitata oratio rerum celeritatem & emphasin exprimat.

NOTA.

Anaphora cum multum venustatis habet, tum gravitatis & acrimonia plurimum. Quare videtur esse adhibenda & ad exornandam & ad augendam orationem, lib. 4. Her.

V. EPISTROPHE (quæ Cic. 3. de Orat. dicitur crebra ejusdem verbi in extrema conversio) est cum similis sonus in clausulis usurpatur. Similis vero sonus ille spectatur vel in *Syllabis* vel in *Vocibus*.

In *Syllabis*: E. g. Pro Pompejo: *ut ejus voluntatibus non modo cives assenserint, socii obtemperarint, hostes obedierint sed etiam venti tempestatesque obsecundarint.*

Pro Milone: Est hæc *judices non scripta sed nata lex: quã non didicimus, accepimus, legimus: verum ex ipsa natura arripuimus, hausimus, expressimus: ad quam non docti sed facti, non instituti sed imbuti sumus. Ubi etiam sunt Antitheta.*

Huc spectant 1. *Isocola*, duo vel plura orationis membra similiter desinentia, quæ ferè pari syllabarum numero constant. E. g. Cic. in Pomp. *Extrema hyeme apparuit, ineunte vero suscepit: mediã æstate confecit.* Idem pro Sylla: *Permitto aliquid iracundiæ tuæ: do adolescentiæ: cedo amicitia.* Dicuntur *πάροισι* Gr. id est, æqualia vel similia similibus relata.

2. *Antitheta*, quæ sunt duo vel plura orationis membra diversa vel opposita. ut, ad quam legem *nondocti, sed facti; non instituti, sed imbuti sumus* Pro Mil *Non emissus sed immissus, non orator sed arator, Fab.*

Cic. pro Postumo: *Egentes in locupletes, perdit in bonos, servi in dominos armabatur.*

Nota antitheseos est: *non, sed.*

NB. Elegantissima sunt antitheta, in quibus paria paribus, contraria contrariis sapius respondent.

3. Homojoptota, id est, in eodem casu desinentia. ut: *Annis mille jam peractis, nulla fides est in pactis. Mel in ore, fel in corde, verba lactis, fraus in factis.*

Vel cum simili sono casuum dictiones & sententiæ desinunt.

Homojoptota B. patribus sunt frequentissima & in canticis vet. Ecclesiæ. *O lux beata Trinitas & principalis unitas, jam sol recedit igneus, infunde lumen cordibus.*

Rom. 12. 15. *Gaudete cum gaudentibus, flete cum flentibus.*

Talæus c. 23. *Addita sunt etiam ἀντίθετος & ὁμοίωπτωτα, quæ quamvis in sine, nihil tamen ad orbem concinnitatis hujus efficiunt: sed totum efficitur similiter desinentium Ἰντροφῆ & conversione, quæ ideo ὁμοιοτέλευτος dicuntur.*

4. Homojoteleuton, (id est, similiter desinens) est cum quæcunque voces & verba simili sono in clausulis desinunt. ut, *Turpiter audes facere, nequiter audes dicere.*

Homojoteleuta differunt ab homojoptotis, quia in his tantummodo casus similiter desinunt, in illis etiam verba & quæcunque voces quæ casus non habent.

NOTA: Cic. in Orat. Quæ sive casus habent in exitu similes, sive paribus paria redduntur, sive opponuntur contraria, suapte naturâ numerosa sunt, etiamsi nihil est factum de industria.

In Rhythmis veterum de pœnis infernalibus concurrunt Ilocola, Antitheta, Homojopt. & Homojoteleuta.

*Sunt ibi tortores, serpentibus horridiores.
Deformes nigri, sed nō ad verbera pigri. (tur.
Nunquã lassantur sed semper ad hoc renovan-
Nunquam quassati, semperq; ferire parati.
Semper mordescunt, nec cessant nec requiescunt.*

Hactenus fuit Epistrophe in Syllabis: sequitur in vocibus.

Psal. 136. *Confitemini Domino, quoniam in seculum misericordia ejus:* ubi illâ clausulâ singuli versus finiuntur. Est etiam ibi elegans symploce.

Philipp. 2. *Deletis tres exercitus Pop. Rom. esse interfectos? interfecit Antonius. Desideratis charissimos cives? eos quoque eripuit. Antonius. Auctoritas hujus ordinis afflictâ est? afflixit Antonius.*

Martial.

*Virtutum & optimarum artium studiis
perpolito Juveni,*

DN. JOHANNI J. S.M.M.O-Bothniensi,
Regii hujus Athenæi alumno indefesso,
Quæstiones has Rhetoricas edanti in publicum,
amico perdilecto, gratulari volui:

Vere novo campos ceu Flora colorib9 ornat,
Elicit & gemmas, arboribusq; decus
Conciliat: sic Svada tropis, variisque figuris
Sermonem exornat, pingit & eloquii (sæc
Floribus omne genus scriptorū, ut gratia con-
Artibus & linguis, Pansophiæque simul.
Ut quoque cognoscas quis sit tropus, atq; figura,
Artis erit nostræ, Rhetoricesque bonum.
Talia & sum monstrat tua dissertatio, quã nunc
Publica lux avibus aspicietque bonis.
Et tibi sit laudi, patriæ ut prodesse juventæ
Ipse pius juvenis possis, id oro Deum.

Licet occupatiss L. tamen Mq;

MARTINUS MILTOPÆUS.

Non satis est promptū studiis subtilibus esse,
Nî quoq; Rhetorices condiat illa decus:
Rhetorices studiū sic cætera cuncta venustat,
Ceu pratum flores condecorare solent.
Hæc quia tu vigili studio sectaris amice,
Adjiciat cœptis Musa benigna decus!

Politiss. Dn. Respondenti felices in studiis
profectus adprecatur, licet extemp-
porali carmine,

OLAUS LAURÆUS.

O: Bothn.

Præstantissime DN. RESPONDENS
amice dilecte.

MActe isthoc animo, egregie vir juvenis, quo pergis in castris Minervæ militem agere indefessum, in acie publicæ stare cathedræ, & flosculos Rhetoricos oculis more triumphantis subijcere nostris. Eo ostendis Te ex illorum esse numero, qui stilum non nimis affectatum, variisque hinc inde emendicatis pigmentis luxuriantem, sed tersum ac facilem, Rhetorices tamen ornatu molli-ter aspersum, cum bonorum applausu, amare ac servare didicerunt. Non pauci inveniuntur illi quibus strepitus ille externus, ad ostentationem compositus, mirum in modum detortus & peregrinis vestitus plumis maximè placet; sed selectioribus ac erectioribus ingenijs, moderata justaque arridet proprietas & elegancia, cui rei condiendæ subserviunt tropi ac figuræ, quarum rationem ac usum tradunt ij qui Rhetoricam ex fundamento scripserunt. Tu proinde, *Dn. Respondens amice dilecte*, recte facis, quod in hoc studio diligentem te præstiteris athletam, sic enim facillime aditum ad Musarum interioria palatia parabis, quod ut feliciter tibi honori, tuis solatio & patriæ emolumento cedat, Deus ab alto tibi animum & vires addere dignetur!

T. S.

ERICUS ESSEVIUS.

A Nimum suum vanitatibus donant illi,
qui alto supercilio, ejus optimis artibus
expositionem negligunt, satius ducentes in
Vulgi pulvere sordescere, quam salutaribus
Scientiæ aquis mentem rigare. Scilicet cum
experiuntur se non posse nisi difficulter & ma-
ximo labore in studijs proficere, cum iter pla-
rimis laborum spinis sit obsitum, langvescunt
contenti præludia tantum Sapientiæ degus-
tasse. At hoc non sufficit, res majori impetu
est aggredienda, atque maxima assiduitate,
que ardua frangit, progrediendum est. Hoc
cum Te Dn. Respondens videã facere tibi gra-
tulator, & felicem successum apprecor. Vale.

JACOBUS FALANDER,
O-Bochn.

E St acer in Sylvis vestieum cortice pulchro
Frondibus eximijs, folijsq; superbit amœnis
Ut mortale genus delectet, letificetque.
Hujus imitaris naturam, dum sat agis jam
Discere rite Tropos, Sermonis lumina docti.
His etenim pulchre polies os & rationem
Ceui decorant vestes gemmæ, redduntq; politas
Hac ratione bonis, doctisq; placebis amitis.
Gratulator ergo Tibi, successus atq; precabor
Hisce tuis studijs: Nam qui caret arte loquẽdẽ
Ille erit exosus cunctis ceui barbara turba.

Eximio Dn. Patriotæ, festino calamo,
mente tamen amicâ gratulabat

JACOBUS ESSEVIUS.

Quantam difficultatem ipsa natura pro-
posuerit literarum cultoribus, non opus
est late diducere, cum id magistra rerum ex-
perientia abunde satis testetur. Etenim, ut
non omnes æque felici pollent ingenio, ita
varijs curis, laboribus & molestijs die & nocte
luctari coguntur. Quæ omnia forti animo
in musarum castris miles perferre debet. Sed
reperiuntur tamen aliqui, qui postquam ama-
ras studiorum radices degustarunt, vel ab in-
cepto penitus desistunt, & non expectare pos-
sunt dum jucundos fructus carpant, vel si his
immorantur, exteriora tantum lambunt;
quos omnes merito culpant & contemnunt
sapientes; illos verò laudandos & omni ho-
nore dignos esse judicant, qui bonis artibus
sedulo incubuerunt, quò Ecclesiæ & Reipub.
prodesse aliquando possint. Similiter perge *tu*
Dn. Patriota & ut aliquando utile Reipub.
membrum esse possis. Ego vero tibi ex ani-
mo etiam atque etiam hos in studijs profectus
gratulor Deumque obtestor, ut studia tua ad
optatam metam, honorem Dei, patriæ emo-
lumentum, parentum solatium tuumque
proprium commodum perducere queas,
Vale.

Hæc pauca adjecit

DANIEL Grandel
O-Bohn.